

Protokół

43. posiedzenia, I. sesyi, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. września 1909.

Początek o godzinie 10 minut 35 przed połud.

Przewodniczący : Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze : Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 137.

Ze strony Rządu : c. k. Radca dworu Jan Czeżowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 41 posiedzenia uważa za przyjęty gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 42. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopu p. Zamoyskiemu na 2 dni.

Marszałek oznajmia, że c. k. sąd pow. w Brzeżanach pismem z 21. września 1909 Lcz. Ns. 255/9 (3) cofa swą prośbę (Ns. 255/8) o zezwolenie na kar-no-sądowe ściganie p. T. Starucha.

Izba bez rozprawy uchwała przekazanie tego pisma c. k. sądu pow. w Brzeżanach komisji prawniczej, na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 30. września 1909 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie

Komisji budżetowej L. s. 4220, 4229—3238, 4240 do 3267, 4275, 4276, 4279 — 4281, 4287, 4288.

Komisji szkolnej L. s. 4223, 4268—4171, 4278.

Komisji gminnej L. s. 4273, 4274.

Komisji administracyjnej L. s. 4221, 4272, 4277.

Komisji gosp. krajowej L. s. 4239.

Komisji kolejowej L. s. 4285.

Komisji reformy wyborczej L. s. 4282, 4283, 4284.

Po odczytaniu petycyi L. s. 4233 tow. „Przyjaźni“ w Cięcinie o subwencję przemawia p. Szwed, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 4235 Bursy im. Jadwigi w Dębicy o zapomogę przemawia p. Jedynak popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 4236 Zarządu teatrów i chórów włościańskich we Lwowie o zapomogę przemawia p. Jedynak popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek udziela głosu p. Traczowi przed przystąpieniem do porządku dziennego.

Przemawia p. Tracz i zapytuje przewodniczącego komisji administracyjnej, w jakim stadium znajduje się wniesiony w r. 1908, a przekazany komisji administracyjnej jego wniosek w sprawie zamykania szynków w niedziele i święta.

Marszałek oznajmia, że na zapytanie to odpowie przewodniczący komisji administracyjnej.

Marszałek udziela głosu p. Oleśnikiemu.

Przemawia p. Oleśnicki i zapytuje dlaczego na porządku dziennym nie ma umieszczonego głosowania nad wnioskiem p. Makucha o otwarcie rozprawy nad odpowiedzią p. komisarza rządowego na interpelację p. Oleśnickiego i tow. z dnia 4. listopada 1908 w sprawie postępowania starosty w Sokalu odośnie do odbytego w dniu 26. lipca 1908 koncertu.

Marszałek udziela wyjaśnienia w tej sprawie i zarządza głosowanie nad powyższym wnioskiem p. Makucha.

Przemawia p. Oleśnicki i wnosi o inienne głosowanie w tej sprawie.

Izba nie popiera tego formalnego wniosku p. Oleśnickiego, za którym to wnioskiem padło 27 głosów.

Izba przystępuje do głosowania nad wnioskiem p. Makucha o otwarcie rozprawy nad odpowiedzią p. komisarza rządowego na interpelację p. Oleśnickiego i tow. z 4. listopada 1908 w sprawie postępowania c. k. starosty w Sokalu odośnie do odbytego tam w dniu 26. lipca 1908 koncertu.

Izba odrzuca wniosek ten p. Makucha, za którym to wnioskiem padło 34 głosów przeciw 51 głosom.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie podwyższenia gwarancyi kraju dla wkładek w galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie założenia nowych szkół średnich z językiem wykładowym ruskim.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Przemawia p. Adam i wnosi o odeślanie tego sprawozdania do komisji szkolnej, a część sprawozdania o szkołach zawodowych do komisji przemysłowej.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia p. Lewicki.

Przemawia p. Rayski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek wyjaśnia, że rozumie wniosek p. Adama w ten sposób, że sprawozdanie powyższe Wydz. krajowego należy w całości odesłać do komisji szkolnej, o ile zaś dotyczy ono szkół zawodowych do komisji przemysłowej.

Posel Adam oznajmia, że w ten sposób należy rozumieć jego wniosek.

Izba uchwała wniosek formalny p. Adama.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad wnioskiem nagłym p. Makucha i tow. w sprawie organów rządowych przy przymusowym sprowadzaniu robotników sezonowych, którzy porzucili pracę.

Marszałek oznajmia, że rozprawa została zamkniętą, głos ma zapisany p. Stojałowski. Przedtem udziela jednak głosu JE. p. Namiestnikowi.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik dr. Michał Bobrzyński.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojałowski.

Marszałek oznajmia, że w myśl § 62 regulaminu rozprawę otwiera napowrót. Posłowie zgłaszają się do głosu, a Izba uchwała bez rozprawy na wniosek sekretarza Urbańskiego zamknięcie rozprawy.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są p. p. T. Staruch, Makuch, Skołyszewski, Stapiński, Lewicki i zapytuje, którzy z mówców zapisani są za, a którzy przeciw nagłości powyższego wniosku.

P. P. T. Staruch, Makuch, Stapiński i Lewicki oznajmniają, że zgłaszają się do głosu za nagłością wniosku p. Makucha; zaś p. Skołyszewski oznajmia, że mówić będzie przeciw nagłości tego wniosku p. Makucha.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu mówców do wyboru mówców generalnych.

Po chwili Marszałek oznajmia, że p. Skołyszewski przemawiać będzie przeciw nagłości wniosku p. Makucha, zaś za p. T. Staruch jako mówca generalny.

Przemawia p. Skołyszewski przeciw nagłości wniosku p. Makucha.

Przemawia p. T. Staruch jako generalny mówca za nagłością wniosku p. Makucha.

Marszałek przerywa mowcy wzywając go do porządku za użycie obelżywych wyrazów zawartych w odczytywanej przez mowcę interpelacji zgłoszonej w parlamencie.

Przemawia p. T. Staruch.

Marszałek przerywa mowcy i oznajmia, że strzeżenie przyzwoitości w tej Izbie należy do Marszałka, zarazem wzywa mowcę do przemawiania w tonie właściwym.

Przemawia dalej p. T. Staruch.

Marszałek przerywa mowcy zaznaczając, że rozstrzyganie o temco stanowi przedmiot obrad należy do Marszałka, następnie, że już raz wezwał mowcę do porządku, oraz, że zmuszony będzie odebrać głos mowcy, jeżeli się nie zastosuje do wezwania Marszałka.

Przemawia dalej p. T. Staruch.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. Makuch dla sprostowania faktów.

Izba odrzuca nagłość wniosku p. Makucha. albowiem za nagłością głosowało 38 posłów.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje do załatwienia nagłych wniosków, a mianowicie wniosku nagłego

p. Czecz i Maryewskiego. Wniosek ten opiewa:

W n i o s e k n a g ł y.

Zważywszy, że wybuch prochowni we Woli duchowskiej dnia 5. czerwca b. r., wyrządził niepomierne szkody w budynkach położonych: w Podgórzu, Ptakowie, we Woli duchackiej i Krakowie, pozbawiając najbiedniejszą ludność dachu nad głową;

zważywszy, że c. k. Rząd dotychczas nie wynagrodził wyrządzonych szkód spowodowanych wskutek wadliwego i niewłaściwego urządzenia prochowni;

zważywszy, że właściciele zniszczonych domów z braku funduszy, takowych dotychczas odbudować nie byli w stanie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, żeby przez swoje organa, skonstruowane szkody jak najspieszniej wypłacił.

Wnioskodawcy:
Czecz, Maryewski.

Gorayski, Raciborski, Leo, Skołyszewski, Wodzicki Maiss, Mycielski Edward, Piniński, Bandrowski, Kędzior, Bednarski, Weiser, Federowicz, Stadnicki, Skarbek, Sobolewski, Loewenstein, Landau, Jaworski, Pawlewski, Bojko, Götz, Laskowski, Cieński Leszek, Wasung, Wrześniowski, Cielecki, Starzyński, Sare, Merunowicz, Krzczunowicz, Michałowski, Sękowski,

Brunicki, Krański Wincenty

Przemawia p. Czecz uzasadniając nagłość wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku nagłego Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Przemawia p. Maryewski.

Przemawia p. Skołyszewski.

Izba uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego

wniosku nagłego Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Z kolei następuje:

W n i o s e k n a g ł y
w sprawie traktatów handlowych z państwami bałkańskimi.

Zważywszy na groźne następstwa dla rolnictwa krajowego w razie dojścia do skutku przygotowanych przez c. k. Rząd do ustawodawczego załatwienia traktatów handlowych z Rumunią i innemi państwami bałkańskimi, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm ponawiając uchwałę z dnia 12. marca 1907 wzywa c. k. Rząd, by nie dopuścił do otwarcia granicy rumuńskiej i serbskiej, tak dla importu żywego bydła i nierogaczyny, jako też i bitego mięsa, oraz by nie zezwolił na przewóz bydła jak i mięsa do cesarstwa niemieckiego inaczej jak tylko w wagonach plombowanych i przy zachowaniu najdalej idących środków ostrożności.

We Lwowie, dnia 23. września 1909.

Wnioskodawca:
Myjak.

Cieluch, Styła, Bojko, Jedynak, Krężel, Wilos. Stapiński, Wasung, Kędzior, Kurowiec, Jampolski, Skołyszewski, Stefczyk, Długosz, Lewicki, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Skwarko, Długosz, Lewakowski, Staruch, Sandulak.

Przemawia p. Myjak uzasadniając nagłość tego wniosku.

Marszałek wzywa mówców, by w słowie, którzy będą przemawiali w tej sprawie ograniczyli się do uzasadnienia nagłości.

Przemawia p. Laskowski i wnosi o odesłanie tego wniosku nagłego do komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia p. Głabiński.

Przemawia p. Wasung.

Izba uchwala bez rozprawy wniosek sekretarza p. Urbańskiego na zamknięcie rozprawy nad nagłością wniosku p. Myjaka.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są p. p. Stapiński, Oleśnicki, T. Staruch, Battaglia, Korol, Maryewski.

Przemawia zapisany do głosu p. Stapiński.

Marszałek wzywa zapisanych do głosów mowców do wyboru mowców ge-

neralnych, a po chwili oznajmia, że mowcą generalnym za nagłością wniosku p. Myjaka jest p. Oleśnicki, zaś mowcą generalnym przeciw nagłości wniosku p. Myjaka p. Battaglia.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 1. października 1909 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 1 minut 55 popołudniu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Henryk Badeni w. r.

